

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 794/2021
15.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића и Радмиле Драгичевић-Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ.бр.1362/20 од 23.06.2021. године, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу 2К.бр.477/19 од 14.01.2020. године и Вишег суда у Нишу Кж1.бр.163/20 од 07.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 15.09.2021. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ.бр.1362/20 од 23.06.2021. године, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу 2К.бр.477/19 од 14.01.2020. године и Вишег суда у Нишу Кж1.бр.163/20 од 07.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу 2К.бр.477/19 од 14.01.2020. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 5 (пет) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору од 29.01.2019. године до 31.01.2019. године.

Истом пресудом окривљени је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка, а о чијој висини ће суд одлучити посебним решењем. Законски заступник малолетног оштећеног, ББ је упућена да имовинскоправни захтев може остварити у парничном поступку.

Пресудом Вишег суда у Нишу Кж1.бр.163/20 од 07.10.2020. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА – адвоката Марка Митића и потврђена је пресуда Основног суда у Нишу 2К.бр.477/19 од 14.01.2020. године.

Против наведених правноснажних пресуда Републички јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости КТЗ.бр.1362/20 од 23.06.2021. године, због повреда закона из члана 438. став 2. тачка 2) и члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд уколико нађе да је учињена битна повреда одредаба кривичног

поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП сагласно члану 492. став 1. тачка 1) ЗКП усвоји поднети захтев и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду или да уколико закључи да је учињена повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП сагласно члану 492. став 1. тачка 2) ЗКП преиначи пресуде Основног суда у Нишу 2К.бр.477/19 од 14.01.2020. године и Вишег суда у Нишу Кж1.бр.163/20 од 07.10.2020. године тако што ће окривљеног АА ослободити кривице за извршење кривичног дела из члана 195. КЗ и то применом посебног основа за искључење кажњивости из става 2. члана 195. КЗ.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоцу окривљеног АА – адвокату Ирени Ђорђевић сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, Републички јавни тужилац у поднетом захтеву истиче да су нејасни и међусобно противречни разлози првостепене пресуде у погледу чињенице која је предмет доказивања и то да ли је окривљени АА у периоду од 01.01.2018. године до 05.06.2019. године уопште давао издржавање за малолетног оштећеног или је у том периоду давао издржавање, али не на начин на који је то одређено пресудом Основног суда у Нишу 8П2 бр.415/15 од 29.04.2015. године.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани.

Ово са разлога јер је првостепени суд у образложењу побијане првостепене пресуде за своју одлуку да окривљеног АА огласи кривим и осуди за кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, које му је стављено на терет оптужним актом јавног тужиоца, дао јасне и у свему сагласне и међусобно непротивречне разлоге. Наиме, из датих разлога у првостепеној пресуди јасно и недвосмислено произилази да је првостепени суд нашао да окривљени у временском периоду од 01.01.2018. године до 05.06.2019. године није давао издржавање за свог малолетног сина, оштећеног ВВ у износу и на начин како је то одређено правноснажном и извршном пресудом Основног суда у Нишу 8П2 бр.415/15 од 29.04.2015. године, те да је то суд утврдио на основу доказа на које се позива и дела одбране окривљеног. Суд је дао разлоге зашто није прихватио део одбране окривљеног у којем је он навео да је у спорном временском периоду унапред платио издржавање за свог малолетног сина.

Наводима захтева за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца у овом делу се пре свега, по налажењу Врховног касационог суда, уопште не указује на нејасност и међусобну противречност разлога првостепене пресуде, већ се заправо указује на сагласност разлога датих у првостепеној пресуди (суд наводи да је

прихватио исказ сведока ББ у целости и део одбране окривљеног АА да он није давао издржавање на начин како је то одређено пресудом Основног суда у Нишу 8П2 бр.415/15 од 29.04.2015. године), а што очигледно и јасно произилази из навода самог захтева Републичког јавног тужиоца на страни 2 други став.

Даљи наводи Републичког јавног тужиоца у делу у којем истиче да је суд у образложењу првостепене пресуде дао противречне разлоге у погледу чињенице да ли окривљени у спорном временском периоду уопште није давао издржавање за малолетног оштећеног су чињенична питања а при томе, заправо се свде на извлачење од стране РЈТ само одређених делова реченица из целокупног контекста јасних и непротивречних навода и правних ставова првостепеног суда датих на страни 4 побијане првостепене пресуде, а све у циљу да се поднетим захтевом укаже на наводну противречност датих разлога првостепене пресуде, уз при томе више пута погрешно навођење ставова из првостепене пресуде.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи Републичког јавног тужиоца да првостепена пресуда уопште нема разлоге о чињеници која је предмет доказивања јер по ставу РЈТ првостепени суд при образлагању своје одлуке није узео у обзир да је окривљени исплате алиментације вршио уплатом електронским трансфером новца који је у спорном временском периоду био једини могући начин извршења законске обавезе издржавања пошто се окривљени тада налазио у иностранству и то како РЈТ погрешно наводи у Аустралији, уместо у Аустрији (а како то произилази из списка предмета и побијане правноснажне пресуде), а што је занемарајући општу законску формулацију на коју указује РЈТ (повреда закона из члана 438. став 2. тачка 2. ЗКП) у суштини оспоравање одлучних чињеница и оцене доказа.

Из образложења првостепене пресуде произилази да је суд приликом доношења одлуке имао у виду извештаје о уплати „Western Union“, које је извео као доказ увидом у исте.

Републички јавни тужилац полази од потпуно нетачног навода у захтеву да је став првостепеног суда да је окривљени учинио предметно кривично дело из разлога јер није исплаћивао алиментацију „на руке“ мајци малолетног оштећеног како је то био дужан по пресуди, извлачећи при томе овај део реченице из контекста навода првостепене пресуде датих на страни 4 став други у којем првостепени суд цитира изреку, а све опет у циљу да се поднетим захтевом укаже на наводну нејасност датих разлога првостепене пресуде, па су и ови наводи захтева неосновани.

Следствено напред наведеном, по оцени овога суда, неосновани су и наводи Републичког јавног тужиоца у којима истиче да првостепени суд, приликом оцене околности које су од утицаја на одмеравање врсте и висине кривичне санкције окривљеном, није дао разлоге због чега није посебно ценио и образложио током поступка утврђену околност да је окривљени за спорни временски период из иностранства вршио исплате на име издржавања свог малолетног детета, те да и другостепени суд, иако је жалбом браниоца окривљеног указивано на ову околност, није изнео своје разлоге да ли је и у којој мери ова околност значајна за одмеравање кривичне санкције окривљеном, већ је по ставу РЈТ само паушално и уопштено изнео

да су сви разлози за одмеравање кривичне санкције правилно оцењени од стране првостепеног суда. Уколико Републички јавни тужилац овим наводима указује на начин извршења кривичног дела, Врховни касациони суд оцењује да се овде ради о битном обележју кривичног дела из члана 195. став 1. КЗ те да у том случају суд није овлашћен да начин измирења утврђене обавезе окривљеног цени у оквиру околности од утицаја на одмеравање кривичне санкције.

Такође су неосновани и наводи Републичког јавног тужиоца у делу у којем, указујући да је и другостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, истиче да је другостепени суд у својој одлуци само навео да су жалбени наводи браниоца окривљеног неосновани, не упуштајући се при томе у оцену свих жалбених навода и аргумената изнетих од стране браниоца окривљеног, због чега по ставу РЈТ образложење другостепене пресуде не садржи индивидуализоване разлоге о чињеницама које су предмет доказивања.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца су неосновани из разлога јер је Виши суд у Нишу као другостепени суд у својој одлуци Кж1.бр.163/20 од 07.10.2020. године, којом је оценио као неосноване жалбене наводе браниоца окривљеног и потврдио првостепену пресуду, дао разлоге за своју одлуку и то посебно на страни 2 последњи став и на страни 3 став први другостепене пресуде.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи Републичког јавног тужиоца у делу у којем указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, истицањем да суд у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе није применио посебан основ искључења кажњивости предвиђен одредбом члана 195. став 2. КЗ која прописује да се неће казнити учинилац дела из става 1. овог члана, ако из оправданих разлога није давао издржавање, а коју одредбу је суд по ставу РЈТ у конкретном случају био дужан да примени.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца су неосновани из разлога јер како из побијаних правноснажних пресуда произилази да током кривичног поступка суд није утврдио да окривљени АА у спорном временском периоду из оправданих разлога није давао издржавање за малолетног оштећеног, то стога није ни било основа за примену одредбе члана 195. став 2. КЗ на конкретни случај. Иначе, сами наводи Републичког јавног тужиоца којима ближе образлаже повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП су, по оцени овога суда, противречни, обзиром да РЈТ у својим наводима полази од тога да је окривљени у спорном временском периоду давао издржавање, те даље наводи да је суд стога непримењивањем одредбе члана 195. став 2. КЗ на конкретни случај повредио кривични закон, при чему се ова одредба Кривичног законика односи на учиниоца који не даје издржавање из оправданих разлога, а не на онога који даје издржавање.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) и члана 439. тачка 2) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца, то је Врховни касациони суд на основу члана 491. став 1. ЗКП наведени захтев Републичког јавног тужиоца одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.